

SERIJA Zašto odumiru gradovi - Trgovište

Trgovište ostalo bez petine stanovnika

Opština ostala bez više od 1.000 žitelja, a broj zaposlenih u Trgovištu u poslednjoj deceniji prepolovljen

VESELIN PEŠIĆ

Zbog pada nataliteta i migracija, broj stanovnika u Trgovištu smanjen je između dva popisa za 1.146 ljudi ili za petinu žitelja. Ovo opština je 2002. godine imala 6.372, a sada 5.326 stanovnika. Koliko je situacija teška, govori i podatak da je u ovoj siromašnoj i nerazvijenom opštini pre pet decenija živelo 14.400 ljudi, gotovo tri puta više nego sada.

- Bela kuga hara više od tri decenije. Ove godine rođeno je 28 beba, a umrlo 48 osoba. Sklopljeno je svega 17 brakova. U većini sela svadbe i plač beba su retkost - priča matičar Jovica Trajković.

Živko Jović, sekretar OŠ "Branko Radičević" u Trgovištu, ističe da u ovoj školi i šest seoskih područnih odeljenja ima 257 đaka. Pre 10 godina bilo je 478 učenika. Mnoge seoske škole su zatvorene, a u onima koje rade u klupama je najviše pet đaka. U dečjem vrtiću "Poletarac" prošle godine bila su 73, a ove u Trgovištu i Radovnici 61 mališan.

Na smanjenje broja stanovnika i iseljavanje uticala je i loša ekonomska situacija. U opštini Trgovište preko 600 porodica nema nika-kva primanja. U narodnoj kuhinji hrani se 250 ljudi, među njima i stotinak dece. Godišnje preko 1.500 ljudi

odlazi u druge krajeve da bi obavljali sezonske poslove. U Centru za socijalni rad sve je veća gužva i gotovo svakog dana dvadesetak ljudi traži novac za hranu i lekove. Žitelji ovog kraja uglavnom žive od poljoprivrede, seče i prodaje ogrevnog drveta i rada u državnim organima.

- Privreda je zamrla i bez hitne intervencije države, ovom kraju nema spasa. Migracija stanovništva ne može da se zaustavi bez razvojnih projekata i otvaranja manjih pogona. Preduzeće "Pčinja", koje je pred likvidacijom, zapošljavalo je 360 radnika i godinama je bilo nosilac privrednog razvoja. Samo zahvaljujući razumevanju Dragomira Tomića, direktora "Simpa", još rade pogoni ove kompanije u Donjem Stajevcu i Radovnici. Aktuelno rukovodstvo opštine nije osmislilo program ubrzanog privrednog razvoja i zapošljavanja. Otvaranje graničnog prelaza prema Makedoniji doprinelo bi bržem ekonomskom razvoju ovog kraja. Neophodna su i ulaganja u poljoprivredu i izgradnju mini-hidrocentrala - kaže dugogodišnji prosvetni radnik i čelnik lokalnog SPS-a Radoslav Jordanović

Lekar u Domu zdravlja dr Vlasta Petrović smatra da su siromaštvu i nerazvijenosti opštine u najvećoj meri kumovali mnogi političari i nestručni privrednici.

- Opštinu su vodile ne-

stručne grupe političara i direktora, kojima je jedini cilj bio lični interes. Sposobne i stručne kadrove političari su sklanjali i smenjivali. Bez otvaranja malih pogona, nema perspektive za opštinu, koja je bogom dana za preradu drveta i proizvodnju zdrave hrane - naglašava Petrović.

Za profesora matematike Tozu Štojanovića iz Zladovca kod Trgovišta svojevrmeno nije bilo mesta da radi u zavetaju, pa se odselio u Vranje, gde radi u Ekonomsko-trgovinskoj školi.

- Razočarao sam se što nisam dobio posao u Trgovištu. Posle mi je bilo jasno da neobrazovanim političarima ne odgovaraju mladi fakultetski obrazovani ljudi. Nije slučajno što su Trgovište napuštali obrazovani i pametni mladi ljudi - kaže Štojanović. Penzioner Vojin Petrović kaže da izlaz vidi u razvoju poljoprivrede, turizma i otvaranju malih prerađivačkih pogona za preradu drveta ili voća i povrća, u kojima bi posao dobili mladi stručnjaci.

Poplava napravila štetu od 200 miliona

Kao da siromaštvo i ekonomsko propadanje nisu bili dovoljni, pa je Trgovište u maju prošle godine pogodila i poplava koja je odnela dva života i napravila materijalnu štetu od oko 200 miliona dinara. Bujica je oštetila puteve, mostove, kuće...

KAKO SE ŽIVI U TRGOVIŠTU?

ALEKSANDAR KOLIĆ

JOVICA MIHAJLOVIĆ

Mladi jako teško žive jer godinama ovdje ne mogu da dobiju posao. Radna mesta su popunili nesposobni ljudi, koji su partijski zaposleni. Oni ništa ne preduzimaju da se izvucemo iz blata u kojem smo decenijama zaglibljeni.

Zbog egzistencijalnih problema, sve je manje onih koji žele da zasnuju porodicu. Nije slučajno što je u gradu i selima preko 500 starih neženja. Nije pomoglo ni osnivanje Udruženja neženja jer momci nemaju stalni izvor prihoda.

KATARINA PETROVIĆ

SLADANA DESPOTOVIĆ

Neophodna je drugačija razvojna strategija Trgovišta. Godinama nam život i budućnost kreiraju pogrešni ljudi. Uglavnom im je cilj da debelo naplate svoje mandate i usput zaposle rođake i prijatelje. Mladi i školovani što pre treba da rukovode opštinom.

Mnogi jedva sastavljaju kraj s krajem, a dosta je i onih koji gladuju. Zbog smanjenja sklopljenih brakova, sve je manje i predškolske dece. Težak život i migracije opasno prete ovom kraju, u kojem je privreda propala.

Statistika u dve popisne godine

Kategorija	2002.	2011
Broj stanovnika	6.372	5.326
Zaposleni	2.000	1.000
Nezaposleni	760	1.130
Rođeni	105	28
Umrli	30	48
Registrovana preduzeća	36	24
Prosečna plata	5.600	26.000
Korisnici soc. zaštite	90	240

Više od 600 porodica nema nikakva primanja: Trgovište